

jev. Najbolj žalostno je, da nasprotuje spremembi v lektoratu celo časnikar, ki sicer piše čist jezik.

Prav pri našem prizadevanju za spremembo lektorjevega naziva bo sodelovanje Slavističnega društva izjemnega pomena. V Mariboru letos načrtujemo, da bi se lektorji med seboj povezali. Že res, da nas je malo: pri Večer trije, na radiu eden, dva pri Založbi Obzorja in eden v gledališču – skupno torej sedem; a to sploh ni bistveno. Pomembno je, da se organiziramo, da ustanovimo lektorsko sekcijo v okviru Slavističnega društva Maribor in da postanemo podružnica ali odsek lektorske sekcije pri Slavističnem društvu Slovenije.

Vendar ne gre le za formalno organiziranost lektorjev – zgolj za ureditev njihovega statusa. Gre tudi za strokovno izpopolnjevanje. Združeni, povezani se bomo lažje dodatno izobraževali – bodisi v Mariboru ali prek osrednje lektorske sekcije. Tudi to je namreč silno pomembna oblika našega strokovnega izpopolnjevanja.

Na srečo imajo mlajši časnikarji solidnejše znanje slovenščine. Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani pač tu opravlja svoje pomembno poslanstvo. Tako se lektorjem v prihodnje morda le obetajo boljši časi.

Milan Cilenšek
Večer, Maribor

LEKTORSTVO NA OBALI

Na Obali deluje nekaj ustanov, ki niso samo pomemben dejavnik pri oblikovanju javnega mnenja o raznovrstnih dogodkih, temveč so tudi sooblikovalke jezikovne kulture sprejemnika, zato bi morala biti vsa njihova besedila jezikovno pravilna. Te ustanove so: Radio in Televizija Koper – Capodistria (oba delujeta kot tozda RTV Ljubljana), Primorske novice (lokalni časopis, izhaja dvakrat tedensko), Založba Lipa, Tiskarna Jadran in revija za kulturna in gospodarska vprašanja Primorska srečanja.

Samoumevna se nam zdi zahteva, da mora biti javnosti namenjeno besedilo sporočilno in jezikovno ustrezno. Taka besedila bi morali pisati le jezikovno izobraženi pisci z ustvarjalnim odnosom do jezika. Žal ostaja ta nujnost največkrat samo želja, predvsem v lokalnih sredstvih javnega obveščanja.

Tako imamo na Obali v vseh zgoraj omenjenih ustanovah, ki bi lektorja nujno potrebovale, redno zaposlenega le *pol lektorja*.¹ Ta »svetal«¹ zgled so Primorske novice. Prispevki zanje se zbirajo v novogoriškem in koprskem uredništvu, v obeh sta zaposlena lektorja, vendar morata polovico svojega delovnega časa opravljati tudi novinarska dela, saj sta lektorja in kulturna novinarja hkrati. Načrtujejo pa tehnološko posodobljeno izdajanje časopisa in samo eno zbirno mesto za rokopise; tedaj naj bi zaposlili lektorja za polni delovni čas. Taka »izboljšava«¹ bi bila le navidezna, kajti en sam lektor še vedno ne bi zmozel lektorirati vsega gradiva.

V Založbi Lipa nimajo sistematiziranega delovnega mesta lektorja, kljub temu pa skrbijo za jezikovno ustreznost besedil, saj pomeni le-ta odgovornemu uredniku enega izmed

¹ Podatki za to poročilo so bili zbrani septembra 1986, do marca 1987 se stanje ni spremenilo.

najpomembnejših kriterijev pri izbiranju besedil za izdajo. Če je potrebno, svetujejo avtorju, naj si lektorja poišče sam. Revija Primorska srečanja je lektorirana. Lektor je zunanji sodelavec.

V tiskarni Jadran skrbijo za jezikovno pravilnost pri njih natisnjenih besedil korektorji. Zgodi se, da korektor kakšno besedilo tudi lektorira, predvsem članke v glasilih delovnih organizacij. Pisci teh člankov so največkrat jezikovno premalo izobraženi ali sploh neizobraženi. Predvsem o športnih dogodkih poročajo tudi neslovensko govoreči pisci; da zakonitosti slovenskega jezika ne obvladajo, je v prispevkih očitno.

Povsem brez lektorske dejavnosti sta Radio in Televizija Koper – Capodistria. Radijski napovedovalci se učijo zborne izreke pri starejših ljubljanskih kolegi (fonetikih), televizijskim napovedovalkam pa z nasveti pomagajo koprski radijski kolegi. Radijska besedila so največkrat prepolna skladijskih, besedotvornih, oblikoslovnih in pravopisnih oziroma pravorečnih napak. Avtorji-novinarji jeziku ne posvečajo dovolj pozornosti, največkrat ostajajo v svojih besedilih na ravni pogovornega ali celo pokrajinskega pogovornega jezika in žargona.

Iz pogovora z radijskimi novinarji se da ugotoviti, da so sami večkrat v hudih stiskah, ker čutijo, da so jezikovno premalo izobraženi.

Na pobudo SD Koper, naj Radio in Televizija Koper – Capodistria čimprej zaposlita lektorja s polno delovno obveznostjo, so se odgovorni v obeh hišah izgovarjali na RTV Ljubljana, češ da jim zaradi slabega finančnega položaja ne dovoli odpreti novega delovnega mesta.

Ugotovitev je na dlani: na Obali je lektorstvo popolnoma zanemarjeno, in to kljub nenehnemu prizadevanju posameznikov (slavistov) in Slavističnega društva Koper, da bi postala skrb za jezik samoumevna sestavina uredniške politike sredstev javnega obveščanja. Za to odgovorni te potrebe še niso začutili, svoj malomarni odnos do jezika opravičujejo z denarnimi stiskami.

Tako stanje lahko trenutno izboljšamo samo tako, da omenjene ustanove, predvsem Radio in Televizija, čimprej zaposlijo lektorja, ki bi ob lektoriranju besedil novinarje (pisce) tudi jezikovno vzgajal oziroma izobraževal.

V prihodnosti pa se bo jezikovna kultura na vseh področjih dvignila le, če bodo vse fakultete vnesle v svoj predmetnik slovenski jezik (strokovni jezik), da bodo strokovnjaki tudi jezikovno izobraženi, z ustvarjalnim, odgovornim odnosom do maternega jezika.

Sonja Starc

Srednja pedagoška,

naravoslovno-matematična šola Koper